

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O
SUKOBU INTERESA

REPUBLIKA HRVATSKA

Broj: 711-I-572-M-34/15-03-18

Zagreb, 12. ožujka 2015.g.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), na temelju članka 30. stavak 1. podstavka 2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 26/11, 12/12, 126/12 i 48/13 – pročišćeni tekst Zakona, u daljnjem tekstu: ZSSI), **na zahtjev dužnosnika Davora Čovića, predsjednika Uprave trgovačkog društva NARODNE NOVINE d.d., za davanjem mišljenja Povjerenstva, na 88. sjednici održanoj dana 12. ožujka 2015.g., daje sljedeće:**

MIŠLJENJE

- I. Dužnosnik Davor Čović, predsjednik uprave kao niti ostali članovi Uprave trgovačkog društva NARODNE NOVINE d.d., kao dužnosnici u smislu članka 3. stavka 1. podstavka 41. ZSSI-a, na temelju članka 14. stavku 1. ZSSI-a, ne mogu istovremeno s obnašanjem navedene dužnosti biti članovi uprava ili nadzornih odbora u bilo kojem drugom trgovačkom društvu, pa tako niti u trgovačkom društvu, čiji je član ili jedan od članova trgovačko društvo NARODNE NOVINE d.d., neovisno o tome da li to trgovačko društvo ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu.**
- II. Zabrana članstva u upravama i nadzornim odborima trgovačkih društava, obvezuje dužnosnike za vrijeme trajanja mandata te u razdoblju od 12 mjeseci od dana prestanka obnašanja javne dužnosti.**

Obrazloženje

Zahtjev za davanjem mišljenja Povjerenstva podnio je, po punomoćniku, Davor Čović, predsjednik Uprave trgovačkog društva NARODNE NOVINE d.d. U knjigama ulazne pošte zahtjev je zaprimljen pod poslovnim brojem 711-U-804-M-34/15-02-4, dana 10. ožujka 2015.g., povodom kojeg se vodi predmet broj M-34/15.

Člankom 3. stavkom 1. podstavkom 41. ZSSI-a propisano je da su predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava, koja su u većinskom državnom vlasništvu, dužnosnici u smislu navedenog Zakona, stoga je dužnosnik Davor Čović, povodom obnašanja dužnosti predsjednika Uprave trgovačkog društva NARODNE NOVINE d.d., kao trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske, obvezan postupati sukladno odredbama ZSSI.

Člankom 6. stavkom 1. i stavkom 2. ZSSI-a, propisano je da su dužnosnici dužni u slučaju dvojbe li je neko ponašanje u skladu s načelima javnih dužnosti zatražiti mišljenje Povjerenstva, koje je potom dužno na zahtjev dužnosnika dati obrazloženo mišljenje u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Dužnosnik od Povjerenstva traži mišljenje postoji li sukob interesa ako jedan član Uprave trgovačkog društva NARODNE NOVINE d.d. istovremeno obavlja funkciju člana nadzornog odbora trgovačkog društva, čiji je trgovačko društvo NARODNE NOVINE d.d. član ili jedan od članova. Nadalje, obzirom na teritorijalno važenje zakona, postoji li sukob interesa u navedenoj situaciji, ako trgovačko društvo, čiji je trgovačko društvo NARODNE NOVINE d.d. član ili jedan od članova, ima sjedište izvan Republike Hrvatske.

Dužnosnik navodi da se povezana trgovačka društva (društva-kćeri) osnivaju radi ostvarenja određenih poslovnih ili financijskih interesa društva-osnivača (društva majke) te da osnivači moraju imati mogućnost nadzora nad poslovanjem društva-kćeri i to na način koji smatraju najučinkovitijim, što nije slučaj ako članovi uprave društva-osnivača nisu osobno u nadzornim odborima društva-kćeri, jer tada nadzor ostvaruju posredno, putem osobe koja je imenovana kao predstavnik osnivača. Dužnosnik iznosi stav da trgovačko društvo u državnom vlasništvu mora imati sva prava u upravljanju i nadzoru nad poslovanjem povezanog trgovačkog društva, utvrđena Zakonom o trgovačkim društvima i osnivačkim aktima, pa da je u tom smislu neopravdano članovima uprave trgovačkog društva-osnivača u državnom vlasništvu propisivati zabranu da budu imenovani članom nadzornog odbora društva-kćeri.

Slijedom navedenog, dužnosnik od Povjerenstva traži mišljenje prema kojem će uskladiti svoje obveze, prava i odgovornosti u odnosu na povezana trgovačka društva.

Uvidom u izvadak iz sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu Povjerenstvo je utvrdilo da je pod matičnim brojem subjekta 080380320 upisano trgovačko društvo NARODNE NOVINE, dioničko društvo za izdavanje i tiskanje Službenog lista Republike Hrvatske, službenih i drugih obrazaca te za trgovanje školskim i uredskim priborom i opremom, skraćene tvrtke NARODNE NOVINE d.d., sa sjedištem na adresi Zagreb, Savski Gaj XIII. put 6. Kao jedini osnivač i član navedenog trgovačkog društva upisana je Republika Hrvatska. Uvidom u Registar državne imovine, objavljen na službenim internetskim stranicama Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (www.duudi.hr), Povjerenstvo je utvrdilo da je trgovačko društvo NARODNE NOVINE d.d. u 100 %-tnom vlasništvu Republike Hrvatske.

Člankom 14. stavkom 1. ZSSI-a, propisano je da dužnosnici, u smislu odredbi navedenog Zakona, ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava, te člankom 14. ZSSI-a nije propisana nikakva iznimka od ove zabrane.

Povjerenstvo, stoga, naglašava striktnost i beziznimnost zabrane istovremenog članstva bilo kojeg od dužnosnika u smislu ZSSI-a u upravnim tijelima i nadzornim odborima trgovačkih društava, pa tako i istovremenog članstva predsjednika ili člana uprave trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu, u upravnim tijelima i nadzornim odborima drugih trgovačkih društava, različitih od onog u kojem dužnosnik obnaša javnu dužnost. Dakle, odredba članka 14. stavka 1. ZSSI-a, kako je propisana važećim zakonom, ne predviđa nikakvu iznimku u pogledu istovremenog članstva u upravnim tijelima i nadzornim odborima trgovačkih društava.

Člankom 473. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11., 111/12. i 68/13., dalje u tekstu: ZTD) propisano je da su povezana trgovačka društva pravno samostalna društva, koja u međusobnom odnosu mogu biti društvo koje u drugom društvu ima većinski udio ili većinsko pravo u odlučivanju, zatim mogu biti u odnosu ovisnog i vladajućeg društva, društva koncerna, društva s uzajamnim udjelima te društva povezana poduzetničkim ugovorima.

Nesporno je da su, sukladno citiranoj odredbi ZTD-a, povezana društva odnosno društva-kćeri, iako su najčešće osnovana radi organizacije poslovanja vladajućeg društva, zasebna trgovačka društva koja, u okvirima registrirane djelatnosti, na tržištu samostalno posluju prema trećima osobama. Stoga je i predmetno povezano društvo, u kojem bi eventualno predsjednik ili tko od članova uprave vladajućeg društva obnašao funkciju člana nadzornog odbora, pravni subjekt koji je samostalan i različit od trgovačkog društva u kojem obnašaju funkciju članova uprave, odnosno javnu dužnost u smislu ZSSI-a.

Povjerenstvo ističe da citirana odredba članka 473. ZTD-a, a niti bilo koja druga odredba tog ili bilo kojeg drugog Zakona, ne propisuje da je predsjednik ili član uprave jednog trgovačkog društva, ujedno po svom položaju član uprave ili nadzornog odbora u nekom od povezanih trgovačkih društava.

Povjerenstvo ne dovodi u pitanje poslovnu politiku bilo kojeg trgovačkog društva, pa tako i onog u većinskom državnom vlasništvu, da organizira poslovanje kroz osnivanje povezanih trgovačkih društava koja se bave određenim dijelovima djelatnosti društva osnivača, niti je takvo poslovanje samo po sebi u koliziji s odredbama ZSSI-a. Također tuženik dopušta kao mogućnost da je u poslovanjima povezanih trgovačkih društava, osobito društava koja čine koncern, učestala praksa imenovanje članova uprave vladajućeg trgovačkog društva u nadzorne odbore ovisnih trgovačkih društava. Međutim, sukladno članku 14. stavku 1. ZSSI-a, za sve dužnosnike u smislu ZSSI-a, pa tako i za članove uprava trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu, propisana su ista zakonska pravila, koja dužnosnici moraju poštivati i prilagoditi se, i takva zakonska pravila ne mogu biti derogirana tumačenjem da je imenovanje članova uprave vladajućeg trgovačkog društva u nadzorne odbore ovisnih trgovačkih društava najučinkovitija poslovna praksa.

Trgovačko društvo NARODNE NOVINE d.d., kao i neka druga trgovačka društva u državnom vlasništvu, i prije stupanja na snagu važećeg ZSSI-a, osnivala su povezana trgovačka društva iz poslovnih, financijskih ili drugih razloga, koje ističe dužnosnik. Pri tome je zakonodavac prilikom donošenja ZSSI-a, mogao smatrati da optimiziranje poslovanja trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu, predstavlja javni interes, te je mogao u odnosu na članove uprava takvih trgovačkih društava propisati iznimnu dopuštenost članstva u nadzornim odborima povezanih trgovačkih društava, odnosno u društvima-kćerima.

Povjerenstvo dopušta mogućnost da opisana praksa imenovanja članova uprave vladajućeg trgovačkog društva u nadzorne odbore ovisnih društava možda ima poslovni legitimitet, te da je u skladu je s odredbama ZTD-a, no Povjerenstvo ističe da u odnosu na dužnosnike, zabrana koja je propisana člankom 14. stavkom 1. ZSSI-a, predstavlja *lex specialis*, odnosno posebni zakon na temelju kojeg takva praksa u trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu nije zakonita. Da li je takvu iznimku doista potrebno propisati, Povjerenstvo ne može uzimati u obzir prilikom donošenja odluka ili davanja mišljenja, temeljem važeće odredbe članka 14. stavka 1. ZSSI-a.

U odnosu na teritorijalno važenje ZSSI-a, Povjerenstvo ističe da na predmetnu situaciju nema učinka činjenica da ovisno trgovačko društvo odnosno društvo-kći, sjedište ima u inozemstvu. Naime, dužnosnik je osobno odgovoran za kršenje obveza i zabrana propisanih odredbama ZSSI-a, te je Povjerenstvo u postupku iz svoje nadležnosti ovlašteno isključivo dužnosniku naložiti razrješenje situacije koja predstavlja povredu, odnosno za utvrđenu povredu izreći sankciju. U postupku iz nadležnosti Povjerenstva eventualni eksteritorijalni element, bilo u smislu poslovanja u inozemstvu ili u činjenici da društvo-kći ima registrirano sjedište u inozemstvu, nema nikakvog učinka.

Povjerenstvo smatra potrebnim napomenuti da se ovdje radi o "sukobu interesa" u širem smislu, koji termin ZSSI koristi kao opći naziv za sve obveze i zabrane propisane tim Zakonom. Zakonodavac je već prilikom donošenja ZSSI-a, propisivanjem zabrana iz članka 14. stavka 1. ZSSI-a, predvidio predmetnu situaciju kao *a priori* zabranjenu situaciju za dužnosnika.

Prema tome, već samom objektivnom činjenicom da dužnosnik postupa suprotno propisanoj obvezi ili zabrani, on čini povredu ove odredbe ZSSI-a. Shodno navedenom, da bi određeno postupanje dužnosnika bilo utvrđeno od strane Povjerenstva kao povreda članka 14. stavka 1. ZSSI-a, nije potrebno prethodno utvrditi da li je u konkretnom slučaju privatni interes dužnosnika bio u sukobu s javnim interesom u smislu članka 2. stavka 2. ZSSI-a.

Člankom 20. stavkom 3. ZSSI-a, propisano je da obveze koje za dužnosnika proizlaze iz članka 14. istog Zakona, počinju danom stupanja na dužnost i traju dvanaest mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti.

Slijedom navedenog, zabrana članstva u upravama i nadzornim odborima drugih trgovačkih obvezuje za vrijeme trajanja obnašanja javne dužnosti predsjednika ili člana uprave trgovačkog društva koje je u većinskom državnom vlasništvu te u razdoblju od 12 mjeseci od prestanka obnašanja ove dužnosti. Stoga je Povjerenstvo dalo mišljenje kao u točki I. i II. izreke ovog akta.

Povjerenstvo ukazuje dužnosniku, podnositelju predmetnog zahtjeva za mišljenjem, da su, sukladno članku 6. stavku 4. ZSSI-a, predsjednik i članovi uprave društva NARODNE NOVINE d.d., u odnosu na eventualno obavljanje funkcija u nadzornim odborima povezanih trgovačkih društava, dužni uskladiti svoje postupanje odnosno svoj status u skladu s danim mišljenjem.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Dalija Orešković, dipl.iur.

Dostaviti:

1. Dužnosnik Davor Čović,
po punomoćnici Vesni Alaburić, odvjetnici u Zagrebu, Hebrangova 21
2. Objava na internetskoj stranici Povjerenstva
3. Pismohrana

